

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Generalibus Principiis Amoris Et Morum - Prolegomena septem,
Librosque undecim complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput XI. Malitiæ illæ moraliter numero diversæ, si mortales sint, haud
minùs confitendæ sunt, quàm malitiæ specie diversæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73187](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73187)

peccaminosi in privatione consistit.

100 Objicies 2°. Volitio occidendi decem homines, non magis continet decem numero malitias, quam volitio occidendi infinitos, contineat infinitas.

Respondeo quod si daretur volitio efficax occidendi infinitos homines, sicut datur volitio efficax occidendi decem, infinitas numero malitias contineret. Quantum ad volitionem inefficacem occidendi infinitos, continet infinitas malitias, non effectivè, sed affectivè inefficaciter; vel certè de numero malitiarum talis actus philosophandum, prout Adversarii philosophantur de aggravatione malitiæ talis actus, quam agnoscunt crescere proportionatè ad numerum objectorum.

101 Objicies 3°. Volitio dandi elemosynam decem pauperibus, non continet decem numero bonitates: ergo volitio furandi elemosynam à decem pauperibus, non continet decem numero malitias.

Respondeo 1°. negando antecedens, si multiplicatio numerica bonitatis objectorum se haberet ut objectum formale, sive ut ratio formalis volendi eam, & non ut objectum materiale dumtaxat. Quia non est cur bonitas actuum numero non multiplicetur pro multiplicatione objectorum formalium numero distinctorum, uti specie multiplicatur pro multiplicatione objectorum formalium specie distinctorum. 2°. Si multiplicatio numerica bonitatis objectorum solum se habeat ut objectum materiale, neganda est consequentia: est enim disparitas, quod ad contrahendas decem bonitates, necesse sit eas intendi per modum objectorum formalium; ubi ad contrahendas decem malitias, sufficit eas scienter intendi per modum objectorum materialium. Plus enim ad bonum requiritur, quam ad malum. Vide dicta n. 48.

102 Objicies 4°. Unus moraliter actus æque ferri potest in objecta moraliter plura, quam unus physicè actus in objecta physicè plura.

Respondeo 1°. à physicis ad moralia trahendam non esse consequentiam: cum ipsemet objiciens Caramelicum istud refellat: *Oportet sicut de physicis physicè, sic de moralibus moraliter philosophari.*

103 2°. dato, non concessio, quod actus moraliter unus, moralitate positivè (cujusmodi est moralitas formalis actus boni) ferri possit in objecta moraliter plura, non sequitur idem dicendum de actu moraliter uno moralitate negativè, cuiusmodi est moralitas formalis actus mali: utpote cujus malitia formalis consistit in privatione debitæ rectitudinis; quæ profectò numerificatur in actibus malis, pro numerica multiplicatione malitiæ moralis objectorum, sicut specificatur pro specifica multiplicatione malitiæ moralis eorumdem, juxta communem prudentum estimationem, à qua objiciens originaliter & ultimè petit specificationem.

104 3°. quidquid sit, an actus moraliter for-

Tom. I.

maliter unus, ferri queat in objecta moraliter plura, saltem actum, qui fertur in objecta moraliter plura, esse moraliter virtualiter seu æquivalenter multiplicem; ac proinde in uno eodemque actu, in casu nostro, plures esse numero malitias, si non formaliter, saltem virtualiter & æquivalenter, pro quanto sic est malitia formaliter una, ut ista una sit virtute, & æquivalenter plures, in ordine ad confessionem de iis faciendam, ut fatetur objiciens. Hoc autem est quod potissimum intendimus, sive interim alio sensu inveniri dicantur malitiæ numero plures formaliter, sive virtualiter tantum. Quia in re (ferè de nomine) necessitatem non videmus recedendi à communi sensu, modoque loquendi, de quo supra n. 63. nec proinde formalem malitiarum pluralitatem numericam negandi, pro numerica objectorum pluralitate, magis quam specificam pro specifica. Cui quidem communi philosophandi modo ideo lubenter insistimus, quia sic apertius ostendimus obligationem confitendi numerum objectorum, etiam datâ sententiâ, quæ negat obligationem confitendarum circumstantiarum, intra eandem speciem notabiliter aggravantium. Neque enim id tam perspicue ostendit objiciens: contra quem Adversarii prætendunt, multiplicationem solum virtuales non spectare ad numerum, de quo in Tridentino, sed spectare dumtaxat ad circumstantiam notabiliter aggravantem.

CAPUT XI.

Malitia illa moraliter numero diverse, si morales sint, haud minus constituenda sunt, quam malitia specie diverse.

Cardinalis de Lugo de pœnit. disp. 6. n. 105
114. & Leander de SS. Sacramento ubi supra q. 19. putant in ordine ad confessionem nos præscindere posse à controversia illa (speculativâ, ut vocant) de numerica malitiarum multiplicatione in eodem actu; neque ex eo quod in peccato, sive in actu plures continente malitias specie diversas, omnes explicari debeant, consequens esse, quod in peccato, sive actu plures continente malitias numero diversas, omnes explicandæ sint. Rationem disparitatis esse aiunt, quod in priori casu, non explicatâ distinctè omni malitiâ specificâ, non explicaretur distinctè tota species illius peccati; in posteriori verò casu, non explicatâ distinctè omni malitiâ numericâ, explicatur equidem illud numero peccatum, quod factum est; distinctè quidem quoad differentiam suam specificam, confusè verò quoad differentiam numericam; quod sufficere putant ad satisfaciendum præcepto confessionis: cum nullum peccatum taceatur quoad suam speciem, & dicatur totus numerus peccatorum, licet non totus numerus malitiarum; de quo explicando nihil exprimit Tridentinum.

Quod si ab ipsis scisciteris, quomodo con-

fiteri debeat, qui uno ictu simul occidit decem homines? Respondent Lugo & Tarnburinus, satis esse si dicat: *Uno ictu occidi multos*, tamen non satis esset dicere: *Uno ictu occidi hominem*, vel *commissi homicidium*. Quia sic Confessarius intelligeret unum tantum hominem occidisse, adeoque poenitens deciperet Confessarium, nec peccatum suum explicaret ut fecit, sed aliter quam fecit.

107 Sed contra 1°. in quocumque actu reperiuntur plures specie malitiæ, reperiuntur plura specie peccata: ergo in quocumque actu reperiuntur plures numero malitiæ, reperiuntur plura numero peccata. Sed extra controversiam est, tam confitenda peccata omnia quoad numerum, quam quoad speciem. Ergo.

108 2°. dum Tridentinum declarat, omnia peccata quoad speciem explicanda esse, id declarare intelligitur de omnibus malitiis specie distinctis. Dum ergo idem Concilium pariter declarat omnia peccata quoad numerum explicanda, id declarare intelligitur de omnibus malitiis numero distinctis. Sicut enim non explicatis omnibus malitiis specie distinctis, non censentur explicari omnia peccata quoad speciem; sic non explicatis omnibus malitiis numero distinctis, non censentur explicari omnia peccata quoad numerum.

109 3°. dum uno quis ictu decem occidit homines, vel committit decem moraliter homicidia, vel unum? si unum, quidni sufficiat dicere, *feci homicidium*? si decem, vel confiteri debet decem, vel confitetur non debet plura. Si enim unitas actus denarium impedit numerum peccatorum, impedit & pluralitatem eorum. Vel si non impedit pluralem numerum, nec impedit denarium.

CAPUT XII.

Ad multiplicandas numero malitias in peccatis, quæ vel externum objectum respiciunt, vel in exteriori actione consummantur, necessaria non est moralis interruptio, seu multiplicatio actus interioris.

110 Quidam Neoterici, quos inter Gabriel noster à S. Vincentio disput. 8. de poenit. q. 5. ad numericam distinctionem peccatorum universim requirunt distinctionem numericam actuum voluntatis in esse moris; ad eam verò necessariam arbitrantur moralem in actu voluntatis interruptionem, seu multiplicationem. Unde censent, nonnisi unum numero peccatum committi ab eo, qui unicâ volitione moraliter/ininterruptâ, decem occidit homines, vel fornicatur cum decem feminis, deciesve cum una; aientes objecta ista, licet materialiter plura, formaliter uniri, constitutæque unicum totale objectum formaliter terminativum istius volitionis.

111 Placuit hæc doctrina Caramueli in regul. D. Bened. disput. 62. n. 910. ubi sic: „Unitas moralis peccati desumitur ab actu voluntatis. Unde patet esse unum peccatum, velle

unico voluntatis actu occidere quatuor homines. Quia licet hi sint plures in genere physico, in voluntate tamen sunt per modum unius. Nam unius actus non datur nisi unum objectum. Quare in ea sententia, quæ tenet circumstantias aggravantes non esse in confessione aperiendas, sufficeret illi in confessione dicere, volui semel occidere. Quia non voluit bis, ut supponitur. Quod autem voluerit unum, vel quatuor, actum aggravat, sed non multiplicat; & ita solum est extensio materialis. Eandem illationem facit Gabriel à S. Vincentio ubi supra q. 6. addens, unum numero peccatum committere, qui uno voluntatis actu proponit horas vel jejunium omittere per totam quadragesimam, sicut & illum qui debitam restitutionem per longum tempus omittit, & qui plurium confessiones audit, cum conscientia peccati mortalis. Et q. 7. statuit conjugatum, adulterantem cum conjugata, non committere nisi unum numero peccatum. Et idem ait de Religioso cum Religiosa peccante contra castitatem. Unde satisfacet (inquit) in confessione suum vel complicitis peccatum manifestando, nec tenebitur utriusque statum manifestare.

Similiter Martinus de san. Joseph, & Joannes Pontius, apud Dianam p. 11. tract. 3. miscellan. resol. 3. Leander q. 20. & alii apud Guimenium, tract. de peccatis proposit. 8. docent, eum qui unâ actione lædit decem personas, vel uno actu decem occidit, non committere decem peccata, sed unum, nec teneri explicare numerum occisorum.

Denique Zanardus Director. p. 1. c. 18. cum 113 Berarducio in summa corona, & Archangelo Rubeo apud Leandrum §. 7. q. 8. docet, eum qui per noctem cum amasia dormivit, etiam si ter cognoverit, unum peccatum commisisse, nec teneri dicere, tot vicibus cognovi, sed feci quod potui, „dummodo uno continuato voluntatis actu, absque interruptione id fecerit.

Sed contra hæc opinamenta militant argumenta, quæ prorsus cap. 10. ex quibus patet, quod licet, istis casibus, volitio sit physice una, est tamen moraliter multiplex numero, sicut est moraliter multiplex specie, dum fertur in objecta specie diversa, vel consummatur actione specie multiplici, dum v. g. quis uno voluntatis actu, tres successivè cognoscit feminas, primò matrem suam, secundò monialem, tertio conjugatam, &c.

CAPUT XIII.

Peccata quæ vel externum respiciunt objectum, vel in exteriori actione consummantur, numero multiplicantur, pro numerica multiplicatione vel objectorum moraliter completorum, vel actionum consummatarum, id est, quarum singula sint ex se completa, seu definitum ex se terminum & consummationem